



## Verhalen van ouderen inzetten

### Introductie

Mensen zijn dol op verhalen. Al sinds we bestaan, vertellen we elkaar spannende, vrolijke of verdrietige verhalen. Door een verhaal raak je betrokken bij wat er gebeurt in de wereld, je wordt als het ware onderdeel van het verhaal.

Binnen Samen Ouder Worden hebben we veel gebruik gemaakt van verhalende (narratieve) methoden, juist vanwege de kracht van het verhaal. We hebben geluisterd naar ouderen, hun persoonlijke verhalen opgeschreven, verbeeld, tot podcast gemaakt of gefilmd en deze gedeeld. Het waren doorleefde verhalen die mensen echt raken. De verhalen wekken emotie op: een glimlach, bewondering, verontwaardiging of de neiging om gelijk in de actie te schieten. Deze verhalende aanpak heeft onder meer inspirerende brochures met portretten opgeleverd, artikelenreeksen in kranten, vlogs, video's en podcasts.

### Doelen

Voor verschillende doelen kun je verhalen verzamelen en delen:

- Verzamelen wensen, ideeën en behoeften ouderen
- Informeren en inspireren andere ouderen
- Informeren en overtuigen beleidsmakers
- Verantwoording afleggen
- Aandacht geven aan samenwerkingspartners (zoals vrijwilligersorganisaties)
- Ouderen zelfbewust maken: ze zijn trots op hun verhaal
- Lokale verbondenheid stimuleren

Als er voldoende verhalen verzameld zijn, kun je ze vervolgens duiden, betekenis geven en patronen onderzoeken. En/of verspreiden in de (online) media en toepassen in communicatievormen. Een verhaal kun je gebruiken om een offerte of aanvraag voor een nieuw project kracht bij te zetten.

### Vorm: interviewserie in een krant of boekje

Met een artikelenreeks in een lokale krant krijgen je verhalen een groot bereik. Veel redacties van weekkranten hebben een beperkt journalistiek budget en zijn geïnteresseerd in (gratis) hoogwaardige verhalen over bewoners in het verspreidingsgebied. Zeker als je je verhaal voorziet van goed beeldmateriaal. Om een redacteur over de streep te trekken, lever je eerst een voorbeeldverhaal aan. Het is handig om aan te haken bij de actualiteit. Veel lokale trajecten grepen de campagne van het Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet 2021 aan om de waarde van vrijwillige inzet onder de aandacht te brengen in lokale media.

Voor interviews in een serie in een (week)krant is het handig om alle gesprekspartners ongeveer dezelfde vragen te stellen. Dan krijgt een rubriek een duidelijk format. Bovendien weten volgende gesprekspartners goed wat ze kunnen verwachten, zodat de bereidheid om mee te werken groeit. In de rubriek 'Mensen maken Assen' in de Asser Courant over vrijwilligerswerk, stelde de interviewer deze vragen:

- Naam:  
Leeftijd:  
Vrijwilligerswerk:
- Wat doe je?



- Wat of wie haalde jou over de streep om dit te gaan doen?
- Wat vind je mooi aan je werk? (Anders geformuleerd: op welke wijze verrijkt vrijwilligerswerk jouw leven en hoe?)
- Welke gebeurtenis is je bijgebleven (een piekervaring)?

In de praktijk gaat zo'n gesprek meestal alle kanten op, maar dat is geen probleem. Dat geeft kleur en authenticiteit aan het verhaal. Bovendien zorgt de interviewer ervoor om antwoord te krijgen op bovengenoemde punten of de onderwerpen terug te laten komen in de uitwerking. Zo'n duidelijke lijn in de gesprekken helpt ook om eenheid te krijgen in een korte serie interviews die je bundelt in een boekje of op (foto)tentoonstelling.

## Vorm: Podcast

Een andere interessante en actuele narratieve vorm is de podcast. Alle tips uit het interview kun je hier ook voor gebruiken, maar met een podcast geef je het gesprek een belangrijke extra dimensie. Door intonatie en geluid/muziek kun je extra diepte en emotie aan het verhaal toevoegen. Zeker voor een wat uitgebreider sfeerverhaal of een wat meer wetenschappelijke benadering is dit een aantrekkelijke vorm van verhalen delen.

## Vorm: Video's en vlogs

Als ouderen het aandurfden hebben we hun verhalen op bewegend beeld opgenomen. Ook hier helpt het om het doel en het onderwerp van het interview of videoportret goed voor jezelf en voor de oudere duidelijk te maken. En als je een serie gaat maken, dan helpen de vragen die hiervoor ook al genoemd zijn weer om een lijn in je serie te krijgen. Bij video komt natuurlijk nog iets meer kijken, zoals een goede plek om het verhaal op te nemen en goede kwaliteit van het beeld en geluid. Een professional kan hierbij helpen, hoewel je tegenwoordig ook met een mobiele telefoon een heel eind kan komen. Maar de vorm van het interview is ook belangrijk. Is de interviewer wel of niet in beeld? Maak je een verhaal met een voice-over of komt alleen de oudere aan het woord? Er zijn veel stijlkeuzes te maken, mede afhankelijk van je vorm: videoregistratie of vlog. Ook kan je voor een videoserie (net als met de interviews) samenwerken met de lokale pers en kunnen zij je helpen om het verhaal goed in beeld te krijgen.

## Do's and don'ts

- Benader ouderen via een organisatie waar ze vrijwilligerswerk doen of waar ze lid van zijn of via de woonstichting. Dan heb je een introductie als interviewer. Bovendien zal zo'n organisatie een 'ambassadeur' voordragen die goed uit zijn/haar woorden komt.
- Laat de tekst altijd – op inhoud – voor publicatie lezen /zien door de geïnterviewde en accorderen.
- Een open deur: houd je aan de deadlines van de krant of het medium waarmee je samenwerkt: zodra je een redacteur in de problemen brengt met de productie van een editie ben je alle goodwill kwijt.
- Ondertiteling is een echte aanrader. Zeker als een video via social media gedeeld gaat worden, want de meeste mensen kijken filmpjes op hun telefoon en doen dat vaak zonder geluid.
- Voor video's en vlogs: denk aan de lichaamstaal, non verbaal gedrag zegt heel veel.
- Stel in het interview open vragen en verdiepende vragen. Blijf neutraal en vertel niet over je eigen ervaringen, tenzij dat nodig is om vertrouwen te wekken.



## SAMEN OUDER WORDEN



- Vraag toestemming voor publicatie in online media en leg het eventueel vast op papier.
- Haak voor het online delen van je verhalen aan bij de actualiteit, zoals De Dag van de Vrijwilliger op 7 december of Nationale Ouderendag. Op Nationale Vrijwilligersdag 2021 deelden wij een gesprek over Samen Ouder Worden tussen [Minister De Jonge](#), [Mw. Koper-Lourens](#) en [vrijwilliger Greet Luurs](#) uit Groningen.

### Storytelling

In het programma hebben we ook verhalen verteld over onze eigen ervaringen en ontmoetingen met ouderen. We noemen dat tegenwoordig meestal storytelling: verhalen vertellen om mensen te betrekken bij jouw boodschap. We deelden onze verhalen op sociale media. Bij storytelling is het extra belangrijk om een aantrekkelijke kop te gebruiken waardoor de lezer direct 'in het verhaal' wordt gezogen. Meestal is er sprake van een 'dramatische' ontwikkeling: er is een probleem dat opgelost moet worden. Afhankelijk van de situatie eindigt het verhaal mooi afgerond en positief of juist met een oproep tot actie.

### Nog meer verhalen

In Samen Ouder Worden werkten we ook met Levensboeken. Van deze aanpak, waarin vrijwilligers voor ouderen hun levensverhaal in een boekje vastleggen, vind je een stappenplan in de [bibliotheek van Samen Ouder Worden](#).